

เทศน์อบรมฆราวาส ณ วัดป่าบ้านตาด
เมื่อวันที่ ๑๒ กันยายน พุทธศักราช ๒๕๕๐

บูชามหาคุณ

หลวงปู่มั่นท่านพูดเรื่องสมัยท่านเป็นเณร ท่านเล่าท่านเล่าเฉยนะ แต่เรานี่มันจะตาย ออกจะแตก หัวเราะมันจะตันออกมา เข้าใจไหม คือท่านพูดท่านเฉยนะ ไร่เราผู้ฟัง มันจะตาย มันกดมันตันออกมา มันอยากหัวเราะ ท่านพูดถึงพวกเณร แต่ก่อนท่านเป็นเณร นั่งเป็นแถว ทีนี้พวกเณรไหนๆ ที่ไม่ได้ ปฏิสังขชา โยนิโส ปิณฑุปาต ปฏิเสวามิ แล้วเราต้องเสกข้าวเป่าข้าวแล้วยื่นให้กันไปเรื่อย ท่านว่าอย่างนี้ ท่านพูดท่านเฉยนี้ คือเอาความจริงมาพูด สมัยท่านเป็นเณร เณรที่เป็นหัวหน้าเณรก็เสกปฏิสังขชา เป่าแล้วก็ยื่นให้องค์นี้ไปเรื่อยๆ พวกไม่ได้ปฏิสังขชา ก็ได้รับอันนี้ไปเรื่อยๆ ก่อนที่จะฉัน

คือปฏิสังขชาที่ดับไฟนรก ถ้าใครไม่ได้ ปฏิสังขชา ตายไปตกนรกท่านว่าฉัน เขาทำเป็นตุเป็นตะจริง ๆ นะ ท่านเล่าก็เล่าน่าฟัง ท่านเล่าเฉยเลย แต่เรามันจะตาย พอปฏิสังขชาแล้วก็เป่าฟูๆ แล้วก็ยื่นคำข้าวให้องค์นั้นๆ ไปเรื่อยๆ พวกเณรไม่ได้ ปฏิสังขชา โยนิโส ปิณฑุปาต ปฏิเสวามิ แล้วก็เสกเป่าให้ ยื่นคำข้าวให้กันก่อนจะลงมือฉัน เพื่อดับไฟนรก ปฏิสังขชาที่ดับไฟนรก ใครไม่ได้ปฏิสังขชา แต่ฉันลงไปนี่ ตกนรกท่านว่าฉัน ท่านเล่าท่านเล่าเฉยนะ แต่เรามันจะตายละชิ ผู้ฟัง เรามันนิสัยชอบหัวเราะด้วย พูดอะไรนี่ท่านพูดเฉย ไร่เรามันจะตาย กดตันอยู่ภายใน

มันขบขันที่ว่าเดินบิณฑบาตบ้านหนองผือ นิสัยเรามันก็เป็นนิสัยลิง ท่านพูดเป็นแบบราชาสีห์ เฉยพูด นิสัยท่านเป็นอย่างนั้น เราก็ไม่ใช่วัดรอยนะ มันมีนิสัยคล้ายคลึงกัน เวลาเดินบิณฑบาตไปเห็นอะไรนี่ มันจะมีเป็นธรรมออกมารับๆ เราถึงได้รู้เรื่องของท่าน ไร่ ที่ท่านพูดไม่หยุดนี้ พูดเรื่องสัตว์ตัวนี้เรื่องสัตว์ตัวนั้นไปเรื่อยๆ ต่อกันไปเรื่อยนี่เป็นอย่างนี้เอง มันเป็นอยู่ในจิตนะ เราบิณฑบาตก็เหมือนกัน มันเป็นในจิต พอมองเห็นปั๊บนี้ ธรรมมันจะรับกันเลย คำพูดที่จะเป็นธรรมต่อสัตว์อันนี้นะ นำออกมาพูดนี้มีเป็นลำดับ

ทีนี้ก็ไปบ้านหนองผือนาใน ไปบิณฑบาต เขาขุ่ร่องมาถมถนให้เดินไปสะดวกๆ ท่านไป คือไปเจออะไรท่านจะพูดเรื่องนั้นขึ้นมาละ เราจึงได้เตือนหมู่เพื่อน ถ้าใครตามท่านให้ระวังให้มาก เราไปตามรู้เรื่องของท่านหมดแล้วนี่ เรื่องของท่านเป็นยังไง ท่านเป็นธรรมท่านพูด พอไปเจอสัตว์พวกหมาก็ดี พวกหมูก็ดี พวกเป็ด พวกไก่ พวกวัว พวกควายอะไรนี้ ท่านจะพูดเรื่องนี้ต่อไป ไปเจออันนั้นพูดเรื่องนั้นต่อไปเรื่อยๆ มันเป็นธรรมของท่านเอง

ที่นี้พอไปถึงนั้น ท่านพูด ท่านพูดเฉยๆ นี่เห็นไหมท่านว่างั้น ท่านก็พูดไปของ ท่านอย่างนั้นดังที่เคยพูด นี่เห็นไหม หมูเขาไม่มีจอบมีเสียม เขามีจอบ เขเอาจอบมาดิน หล้าแห้วหมูนั้นออกมากิน นั้นเห็นไหม เขาจนหรือปัญญา ดีไม่ดีเรารู้เขาไม่ได้ มีหน้าซ้ำยังว่า เราเอาบาตรไปหาขอทาน หมูเขาไม่เห็นไปหาขอทาน ..ท่านตีพระอยู่ใน นั้น ท่านไม่หัวเราะนะ ท่านพูดเฉย แต่เรามันจะตาย

พอตีไปเห็นหมู ๓ ตัวอยู่ด้วยกัน อยู่ข้างๆ นี่ละ ท่านเดินไปนี่ เขาก็ไม่กลัว เขา ขุดหล้าแห้วหมู เขาเอาจอบเขาขุดๆ นี่เห็นไหมท่านว่า หมูเขาฉลาด เขาไม่มีจอบมี เสียม เขาเอาจอบขุดกินเห็นไหม มีหน้าซ้ำยังย้อนเข้ามาหาพวกเรานี้ สอนพวกเราใน ตัว พวกเราไม่มีอะไร เอาบาตรไปหาขอทานกิน หมูเขาไม่ได้ไปหาขอทาน จะขอทาน ยังไง เจ้าของเขาเลี้ยงจนจะตาย เข้าใจไหม มันนึกในใจนะ นึกในใจ เจ้าของเลี้ยงจนจะ ตายแล้ว มันมาหากินเศษกินเดนเฉยๆ ละพวกนี้ ว่าเขาฉลาด เขาหากินของเขาเอง พอ ไปถึงนี้มันจะฉลาดแค่ไหน หมู ๓ ตัวนี้ ไอ้เรามันนิสัยอย่างนี้ละ ท่านเดินไป ท่านก็เดิน ไปเฉยพูดไปเฉย

พอไปมันกำลังขุดดิน ดินเราก็เหยไปนี่ก็ก้ก.โดดตกคลองกลิ้งทั้ง ๓ ตัว หงาย ท้องขึ้นมา คือเราเอาเท้าเราเหยไปหามัน ก็มันไม่กลัว มันอยู่ข้างๆ ท่านเดินไปเฉย มัน ก็ไม่กลัวชิ เรามันไม่เฉยละชิ พอไปก็เอาเท้าเหยไปนี่ มันก็ตื่นเท้าเรา ก้ก ก้ตกไป ๓ ตัว กลิ้ง ใครไปทำหมู เขาหากินของเขาอยู่ ไปยุ่งเขาทำไม ท่านพูดท่านไม่หัวเราะนะ เขาหากินอยู่ดีๆ ไปยุ่งเขาทำไมจนกระทั่งเขาตกคลอง หงายท้องขึ้นฟ้า ท่านก็พูดเฉยๆ ท่านพูดอย่างนั้น เราอดหัวเราะไม่ได้

เรามันดีอย่างหนึ่งอยู่นะ ท่านพูดไปอย่างหนึ่ง มันหากมีอะไรแทรกอยู่ในนี้ละ พอไปถึงไปให้พร คือสำหรับสวดท้ายนั่นเขามารวมกันมากๆ ให้พรจุดนั้นจุดหนึ่งๆ จุด ต้นจุดปลาย สองจุด พอให้พร ท่านยถาถึงสัพพี เราสัพพีไม่ได้ชิ มันอดหัวเราะไม่ได้ ไอ้หมู ๓ ตัว ตกกลิ้งร้องก้ก หงายท้องขึ้นมา เราแหละไปทำเขา ท่านเฉย พอยถาไปถึง สัพพี เราสัพพีไม่ได้ชิ ท่านก็เลยสัพพี หมูเพื่อนก็รับสัพพี เราเลยให้สัพพีไม่ได้ ท่านก็ นิ่งเฉย

คือธรรมตายถาถึงสัพพี เราต้องเป็นผู้สัพพี อยู่ติดกับท่าน ที่นี้เราน่าสัพพีไม่ได้ มันจะตายอดหัวเราะไม่ได้ ท่านก็เลยสัพพี หมูเพื่อนก็เลยสัพพี เราเลยอดหัวเราะ อัน นั้นก็พักนึง ยังไม่แล้วอีกแหละ มาสวดท้ายนี้วันเดียวกันนั้นแหละ นี่ก็หมูอีกแหละ ท่าน พูดท่านไม่หัวเราะนะ ไอ้เรามันจะตายละชิ เป็นนิสัยลึงนี้ พอไปถึงนั้น พอท่านมานั่งปั๊บ แล้วหมู ๒ ตัวอีกแหละ กอไผ่อยู่นั้น มันไปหากินกับคนข้างๆ มันไปดันกัน กัดกันชิ กัด กันดันตัวนี้ ดันตัวนั้น ดันตัวนั้นเข้ากอไผ่ เข้ากอไผ่ร้องก้กๆ ทางนี้ยังดันเข้าไป ทางนั้น

ร้องก๊กๆ ทางนี้ยังตันอยู่ตลอด เอ้อ ไอนี้ก็ไม่รู้จักแพ้จักชนะ ท่านพูดเฉยๆ ไม่รู้จักแพ้จักชนะ เขายอมเขาร้องก๊กๆ ยังตันเข้ากอไฟอีก มันยังงังกันไอนี้นะ ไม่รู้จักแพ้จักชนะ ท่านก็พูดเฉยๆ

ไอ้เรามันจะตายซิ มองเห็นหมูตัวนี้ตันตัวนั้นเข้ากอไฟ มันติดกอไฟตัวนี้ก็ยั้งตันใหญ่ ตัวนั้นร้องก๊กๆ เขายอมแล้วเขาร้องก๊กๆ ตัวนี้ยังไม่ยอม ยังตันอยู่นั้น มันยังงังไอนี้นะท่านว่างั้น ท่านก็ไปนั่งให้พร เราก็กะไรไม่ได้อีกแหละ ๒ หน พอออกมา แล้วก็ห่มเพื่อนไป มันยังงังท่านมหาวันนี้นะ ให้พรสองหนสามหน ไม่เห็นรับสัพพีบ้างเลย อู๊ย ไอ้หมูสองตัวนั้นมันเป็นเหตุ หมูสองตัวนี้มันเป็นเหตุ ประสาหมูท่านว่า ท่านก็พูดเรื่อยไปเรามันจะตายซิ ให้พรไม่ได้ อย่างนั้นละนิสัยเรา นิสัยท่านเฉยนะ ไอ้เรามันหากมีเรื่องอยู่นั้นละอยู่ในตัว ยถาสัพพีเลยไม่ได้ วันนั้นไม่ได้ทั้งสองแห่งเลย ขบขันดี ท่านพูดเฉยๆ เราจะตาย

วันนี้พูดเรื่องปฏิสังขา เสกคาถาปฏิสังขาแล้วก็ยื่นคำขาวให้กัน ให้เณรเป็นแถว หัวหน้าเณรเสกคาถาเป่าฟู่ๆ แล้วก็ยื่นให้นี้ ยื่นให้นั่น ท่านพูดตั้งแต่สมัยท่านเป็นเณรเวลาปฏิสังขาไม่เป็น หัวหน้าเณรก็เสกปฏิสังขาให้แล้วก็ยื่นคำขาวส่งไปๆ แล้วค่อยลงมือฉันกัน ดับไฟนรกท่านว่า คาถานี้คาถาดับไฟนรก ถ้าใครฉันจ้งหันไม่มีปฏิสังขา พวกนี้ตกรนรก ไอ้เรามันขบขัน เลยอดหัวเราะไม่ได้ ท่านพูดเฉยนะ แต่ท่านเป็นเณรท่านก็ได้รับปฏิสังขา เขายื่นคำขาวมาให้ ยื่นมาให้เรื่อย ๆ พวกเณรข้างหน้า ยื่นคำขาวเสกเป่าแล้วก็ยื่นมาๆ ท่านพูดเฉย ไอ้เรามันจะตายละซิ

เวลาท่านพูดขบขันก็ขบขันจริงๆ แต่ท่านนั้นเฉย คือท่านพูดตามเรื่องราวที่เคยเป็นมาอย่างไรท่านก็เอาเรื่องราวมาพูดเวลาว่างๆ คุยกันเฉพาะเวลาว่างๆ คุยธรรมดาๆ มันไปสัมผัสอะไรท่านก็พูดออกมา ท่านพูดนี้เฉยท่านไม่มีอะไร แต่เรามันจะสลบไสลซิ มันอดหัวเราะไม่ได้ อู๊ย มัดไว้จะตายละอกจะแตก มันอดหัวเราะไม่ได้ ท่านพูดอะไรท่านพูดเฉยด้วย เรื่องนำหัวเราะท่านก็ไม่หัวเราะ ไอ้เรามันจะตาย ท่านพูดสบายๆ ไม่มีอะไรเรื่องที่จะหัวเราะ แต่เรามันจะตายซิ ที่หัวเราะก็หัวเราะไม่ได้ เหยี่ยวอยู่ข้างบนด้วย นกมันจะมาจึกแจ็กอยู่ได้ยังงังไซ้ไหม นี่ละมันขบขัน

พ่อแม่ครูจารย์มันนิสัยท่านเป็นอาชาไนย ท่านไม่พูดอะไรอย่างสุมสี่สุมห้า หัวเราะลั่นดังทั้งหลายไม่มี ถ้าเรานี้เป็นบ้าไปเลยละ ก็อย่างนี้แหละพูดอย่างนี้มันก็หัวเราะอยู่จะให้ว่าไง แต่ท่านเฉยทั้งนั้น พูดนำขบขันนำหัวเราะนี้ท่านก็เฉย มันนำขบขันนำหัวเราะมันก็ต้องหัวเราะไม่ใช่คนตายไซ้ไหม ท่านเฉยนะ แต่เราจะหัวเราะก็ไม่ได้ บังคับเอาไว้เหยี่ยวอยู่ข้างบนนั้นต้องระวัง แต่เราพูดตามความจริงนะ พ่อแม่ครูจารย์

มันนี่ท่านรู้สึกว่เมตตามากสำหรับกับเรานะ เออะอะท่านมหาไปไหน ยิ่งป่วยด้วยแล้ว พอลืมตาปีบท่านมหาไปไหน เนาะถาม

บางที่อยู่ในวัดเจียบๆ มีพระขึ้นไปคุยกับท่านอะไรๆ บางที่ท่านก็ยังถาม ท่านมหาไปไหน ทั้งๆ ที่อยู่ด้วยกันท่านก็ยังถาม เพราะการงานทุกอย่างเราจะทำให้เต็มภูมิ ความสามารถของเรา พระเณรอยู่ในวัดทั้งหมดเป็นเราดูแล ท่านอยู่เป็นความสงบ ร่มเย็นเป็นร่มโพธิ์ร่มไทร เรามาหาท่านมาเองท่านไม่ได้ขึ้นตึนนิมนต์มา มาจะทำ ระเกะระกะให้ท่านขวางหูขวางตาขวางใจไม่เหมาะ ทีนี้เมื่อเรามาอยู่ที่นั่นแล้วต้องคอย สอดส่องดูพระดูเณร เราไม่ได้มีความสุขนะอยู่กับพ่อแม่ครูจารย์มัน เพื่อรักษาส่วน ใหญ่ให้ท่านอยู่สะดวกสบายเป็นร่มโพธิ์ร่มไทร

เราจะคอยตบคอยตีแนะนำสั่งสอนพระเณรอยู่ตลอด ไปไหนซอกแซกซิกแซก เช็ก เรือยอย่างนั้นละ พระเณรนี้กลัว กลัวเรานี้กลัวจริงๆ กลัวมากอยู่ แต่กลัวหาที่ตำหนิ ไม่ได้ กลัวด้วยความเคารพ เพราะเราจริงจังทุกอย่างแต่ไหนแต่ไรมา อยู่กับครูบา อาจารย์ก็เป็นอย่างนั้น สมมุติว่าเราลาท่านไปเที่ยว ก่อนจะไปเที่ยวก็กราบเรียน เสียก่อน ว่าทางวัดทางวานนี้มีธุระอะไรๆ บ้าง ถ้าท่านว่าไม่มีธุระ ไม่มีอะไร ถ้าไม่มีก็ อยากจะนมัสการกราบลาพ่อแม่ครูจารย์ไปเที่ยวภวานาสักระยะหนึ่ง เราบอกสักกระยะ หนึ่ง

อาการของท่านดูไม่ยากให้ไป คือส่วนใหญ่เราปกครองไปหมดท่านสงบรรมเย็น ดูพระเณรก็คงจะเรียบร้อยทำ เวลาเราไปแล้วอาจจะระเกะระกะขวางหูขวางตาท่านหาก ู้ ู้ในนิสัยกิริยาอาการของท่านที่แสดงออก เวลาเราจะลาท่านไปเที่ยวดูอาการท่านท่าน ไม่อยากให้ไป แต่ท่านเห็นประโยชน์ส่วนใหญ่ของเราท่านก็จำต้องอนุญาตให้ไป เวลา ไปเราก็บอกว่าจะไปสักชั่วระยะหนึ่ง ดูอาการของท่านไม่ยากให้ไป ก็เพราะดูแลพระ เณร

เวลาท่านเจ็บไข้ได้ป่วยนี้เราจะต้องติดแนบตลอดเวลาเลย ยิ่งท่านป่วยหนัก เท่าไรเราอยู่กับท่านเป็นประจำเลย กลางคืนก็ตามกลางวันก็ตาม กลางวันบางที่มัน กำเรบโรค แล้ววันโรคด้วย ถ้าเวลาหนาวๆ นี้ไอ บางคืนไม่ได้นอนทั้งคืน เราก็ไม่ได้ นอนทั้งคืน สำลีสใส่กะละมังมาวางไว้ เราเอาสำลีสมาห่อแก้วน้ำผสมมะมันเหนียว เราเป็น ผู้ทำทั้งหมด เอากะละมังสำลีสมาวางไว้ แล้วก็เอาน้ำมากว่านๆ เอาออกใส่กระโถนๆ เรา ทำอย่างนี้ เขาว่าอะไรวันโรคมันติดง่าย แต่ก่อนแก้ไม่ตกวันโรค

เราไม่เคยสนใจกับวันโรควันแรกอะไร สนใจแต่พ่อแม่ครูจารย์ ตัดทุกอย่าง ถวายท่านหมดแล้ว มันจะเป็นวันโรคคนแรกไหนก็ให้มาวางั้นเลย เราขอบูชาครูอาจารย์ ด้วยชีวิตจิตใจของเรา เราไม่ได้กลัววันโรคคนแรกยิ่งกว่าความรักความเทิดทูนครูบา

อาจารย์ เอาอย่างนั้น แต่ก็เดชะนะจนกระทั่งท่านล่วงไป แทนที่จะเป็นวัณโรคไม่เป็น คลอเคลียกับท่านอยู่ตลอด กะละมังสำลียู่นี้ จับนี้บีบเอาไปกว้านออก ๆ ๆ ปากเรากับปากท่านอยู่ด้วยกัน ไม่เคยเป็นนะ เดชะอยู่ไม่ติด วัณโรคเขาบอกว่าติดง่ายที่สุด แต่เราไม่มีอะไร คือเราไม่สนใจกับโรคอันนี้เลย ยิ่งกว่าความรักความเทิดทูนครูบาอาจารย์ของเรา หัวใจเรายู่นั้นหมดเราไม่ได้มาอยู่กับวัณโรค เป็นตายอะไรเราไม่สนใจ

แต่ครั้นแล้วก็ไม่มีอะไร ไม่ติด ธรรมดาติด ถ้าลงขนาดนี้แล้วร้อยทั้งร้อยติด แต่เราไม่ติด ไม่มีอะไร ผ่านมาได้สะดวกสบาย ตอนนั้นวัณโรคยังแก้ไม่ตก เหมือนอย่างมะเร็งสมัยปัจจุบันแก้ไม่ตกอย่างเดียวกันนี้ เราได้ปฏิบัติท่านเต็มกำลังความสามารถของเรา เรียกว่าทุ่มหมดเลย ชีวิตจิตใจทุกอย่างในตัวเราไม่ให้มีตัวเราเลย ให้อยู่กับท่านทั้งหมด การประพฤติปฏิบัติไม่ว่าอาการใด ๆ เราจะต้องรับผิดชอบดูแลเหมือนอวัยวะท่านกับเราเป็นอวัยวะเดียวกัน เคลื่อนไหวอะไรเราจะต้องเคลื่อนทันที ๆ

ปวดหนักปวดเบาอะไรนี้เรารักษาท่านนี้รักษาด้วยความเทิดทูน รักด้วยสงวน ด้วยจึงไม่ให้ใครเข้าไปเห็นอวัยวะท่าน ไม่ให้มีไม่ให้เห็น เราคนเดียวซึ่งเท่ากับอวัยวะของท่าน ของท่านกับของเราเป็นอันเดียวกัน จะเป็นอะไรก็ตาม ปวดหนักปวดเบาปวดอะไร ๆ เราจัดการทั้งหมดไม่ให้ใครไปเห็นเลย เรารักเราสงวน มันหากเป็นในตัวของตัวเองนะ ไม่ได้ไปรับการเสียมสอนมาจากใครละ มันหากเป็นของมันเองด้วยความรัก ความเทิดทูน เราทำเรียบบูรุษหมด

การถ่ายหนักก็ดีถ่ายเบาก็ดีเราจะจัดการของเรา ทำคนเดียว ๆ ไม่ให้ใครเห็น อวัยวะท่าน เรารักษาหมดเลยอวัยวะท่านไม่ให้ใครเห็น พอเรายื่นออกมาทางนูนก็จับออก ๆ ๆ เราเป็นผู้จัดอยู่ภายใน อันนี้เราก็พอใจ เรียกว่าไม่มีอะไรเหลือเลย เรายกเป็นการบูชาทั้งหมดในร่างกายของเรานี้บูชามหาคุณของท่าน เพราะท่านแนะนำสั่งสอนเรา เต็มเม็ดเต็มหน่วยก็คือพ่อแม่ครูจารย์มันนี่ เวลาติดสมาธิท่านก็ขึ้นมาบอก มันติดจริง ๆ นะติดสมาธิ นั่งทั้งวันไม่ให้เกิดให้ปรุงอะไรเลย แนวนี่ยิ่งดี ๆ มันติด ท่านมาไล่ออก ที่นี้เวลาออกทางสมาธิออกทางด้านปัญญา มันก็หมุนตัวเลย ออกทางด้านปัญญาไม่ได้นอน ทั้งวันทั้งคืนเหมือนกัน

เวลาอยู่สมาธิก็เหมือนหมูขึ้นเขียงติดติดสมาธิ ท่านถามที่ไร ท่านถามเพื่อจะหาข้อบกพร่องสมบูรณ์ของเรานั้นละ ไปยังไรท่านมหาภาวนาจิตสงบดีอยู่หรือ สงบดีอยู่ ท่านก็ฟังไป ๆ บทเวลาท่านจะเอา เป็นยังไรท่านมหาจิตสงบดีอยู่หรือ สงบดีอยู่ ท่านจะนอนตาย ขึ้นเลยทันทีนะ โอ้ย ผาง ๆ เลย ท่านรู้ไหมสมาธินี้เหมือนหมูขึ้นเขียงท่านรู้ไหม ๆ ชัดเข้าไปเลย แก้กิเลสไม่ได้แก้ด้วยสมาธินะ สมาธิเป็นที่พักจิตต่างหาก แก้กิเลสแก้ด้วยปัญญานะ ท่านจะนอนตายอยู่ในนั้นหรือ

เวลาท่านเอาท่านไม่ได้ธรรมดานะ เหมือนจะกัดจะฉีกกิริยาอาการของท่านด้วยความเมตตา ที่ออกมานั้นเป็นความเมตตาทั้งหมดนะ ผางๆๆ พอท่านไล่ออกจากสมาธิแล้วมันไม่อยากจะออกนะ อยู่ที่ไหนเป็นหัวต่อไม่มีอะไรกังวลใจ แน่วทั้งวันทั้งคืน นี้เรียกว่าจิตเป็นสมาธิเต็มภูมิ แล้วก็ติดสมาธิอีกด้วยท่านก็เขกออกซิ เวลาออกทางด้านปัญญานี้ ออกก็ออกจริงที่นี้เพราะสมาธิมันพอตัวแล้ว จิตอิมอารมณ์แล้ว ท่านไล่ออกทางด้านปัญญา ออกทางด้านปัญญาก็ออกเอาจริง ๆ ไม่นอนทั้งวันทั้งคืนอีกละนี่ก็ตีเวลาออกทางด้านปัญญา

เพราะสมาธิมันหนุนปัญญาได้ดีแล้ว พอออกทางด้านปัญญามันก็พุ่งๆ เลย นี้ท่านก็เอาอีกท่านก็ขนานอีก เรว่ามันพิจารณาทั้งวันทั้งคืน ท่านบอกมันหลงสังขาร นั้นเห็นใหม่ละ ท่านว่าธรรมดากลับเราจะไม่รู้สึกรู้ตัว ท่านจึงว่ามันหลงสังขาร ชัดเลย นี้ท่านรู้เอาไว้ให้พัก ทางด้านปัญญาเวลามันหนุนจริงๆ นี้ปัญญาไม่มีทางพักนะ ฟาดมันเตลิดเปิดเปิง บางคืนนอนไม่หลับกลางวันนอนไม่หลับ ต้องเข้าพักด้วยพุทโธ เอาพุทโธมาบริการกรมๆ ลงแนว จิตออกทางด้านปัญญาหยุดหมด เข้าสู่จุดพุทโธคำเดียว

สำหรับเราชอบพุทโธ อยู่กับพุทโธๆๆ ไม่ให้ออกทางด้านปัญญา ลงแนวเลย พอจิตลงสมาธิแล้วสงบแนวเย็นสบาย ที่นี้ควรแก่เวลาแล้วค่อยปล่อย พอปล่อยแล้วก็ผางเลยออกทางด้านปัญญา อย่างนี้ท่านสอนอยู่อย่างนี้เรื่อยไป ท่านสอนเราทั้งหมด ไปกราบท่านนี้เหมือนว่ามันซึ่งเหลือประมาณ กราบท่านที่ศาลา กราบด้วยความซาบซึ่งในบุญในคุณของท่านล้นเกล้าล้นกระหม่อมของเราตลอดเวลา ไปกราบท่านที่ศาลาใหญ่

พ่อแม่ครูจารย์เป็นผู้เป่ากระหม่อมให้เราหมดเลย ตั้งแต่ชั้นสมาธิถึงชั้นปัญญา ปัญญาทุกชั้นท่านสอนถูกต้องๆ หมด เราก็ก้าวตามนั้นๆ จึงได้เทิดทูนสุดหัวใจ เวลาท่านเจ็บไข้ได้ป่วยก็เรียกว่าเราก็พอใจในเรา คือพอใจในการอุปถัมภ์อุปฐากดูแลท่าน ท่านเป็นยังไงก็ตามไม่สนใจว่าเจ้าของจะเป็นยังไง ถ้าท่านไม่ได้นอนทั้งคืนเราก็ไม่นอน ท่านเป็นอะไรเราก็เป็นอย่างนั้นด้วย แล้วก็พอดีเวลาลืมนตา บางที่ท่านเคลิ้มหลับไปบ้าง พอลืมนตาขึ้นมา ท่านมหาไปไหน แน่ะเอาละนะปั๊บท่านมหาไปไหน พระทั้งวัดท่านไม่ถามหา เป็นไงเป็นยังงั้นฟังซินะ พอลืมนตาขึ้นมา ท่านมหาไปไหน

ก่อนที่เราจะไปเราเดินจงกรมอยู่ตรงนั้นบอกแล้วบอกพระแล้ว ให้พระดูแลท่านแทนเรา เวลาเห็นท่านหลับแล้วก็ออกไปไปเดินจงกรม บอก พอท่านลืมนตาขึ้นมา ท่านมหาไปไหน พระปั๊บออกไปไปบอก เราก็บีบเข้าเลยเข้ามุ้ง อยู่มุ้งท่านกับเราเท่านั้น พระทั้งวัด แล้วพระทั้งหลายท่านก็ไม่อาจเอื้อม ท่านก็พอใจที่จะปฏิบัติ แต่ท่านเห็นเราทำกับท่านอยู่เป็นยังไงท่านก็ดูแล้วนี่ ใครจะไปทะเล่สิ่งเข้าไป เป็นอย่างนั้นเราปฏิบัติต่อพ่อแม่ครูจารย์มัน เรียกว่าสุดกำลัง

เราก็ภูมิใจในการอุปถัมภ์อุปฐากครูบาอาจารย์ จนขนาดที่ว่าลืมตาขึ้นเมื่อไร ท่านมหาไปไหนๆ อยู่ไหนนะ ไม่ถามหาใครละถามหาเรา เพราะเราเอาจริงเอาจังทุกอย่างกับพ่อแม่ครูจารย์มั่น ด้วยความรักความเทิดทูนสุดหัวใจเรา เวลาท่านล่องไปแล้ว แหม่น้ำตาพังเลยนะ พังอยู่ข้างศพท่าน ท่านนอนมรณภาพ เราไปนั่งตั้งแต่ตี ๔ นั่งรำพึงรำพันเจ้าของ โอ้ หมดที่ฟังๆ ตอนนั้นสติปัญญาของเรากำลังหมუნเป็นธรรมจักร เป็นมาแต่ก่อนนั้นแล้ว ท่านก็ทราบแล้วว่าจิตของเราเป็นธรรมจักร มันหมუნตัวเป็นอัตโนมัติแล้ว ท่านก็รู้ตั้งแต่ท่านยังไม่ป่วย จิตเริ่มเป็นมาแต่ก่อนแล้ว

เวลาท่านป่วยนี้เราก็หนักเรื่องจิตใจ ท่านก็หนักทางธาตุทางชั้นธ ขัดแย้งกันอยู่ตลอดเวลา รบกันตลอด เราก็หนักทางด้านจิตใจหมุนตัวๆ ท่านก็หนักทางธาตุทางชั้นธ ก็ต้องดูแล้วท่านดูแลเราอยู่อย่างนั้นตลอด กับพ่อแม่ครูจารย์นี้เราทำเต็มภูมิของเราเลย สดๆ ร้อนๆ นะกับพ่อแม่ครูจารย์ ทุกวันนี้ไม่ได้มีจิตมีใจงแม่เม็ดหินเม็ดทราย คือความเคารพความรักความซึ่งในพระคุณของท่านเต็มอยู่ในหัวใจนี้หมดเลย จึงไม่มีคำว่าจิตจางกับพ่อแม่ครูจารย์มั่น เอาละที่นี้ให้พร

รับชมและรับฟังพระธรรมเทศนาของหลวงตา ได้ที่

www.luangta.com หรือ www.luangta.or.th

และสถานีวิทยุเสียงธรรมเพื่อประชาชน *FM 103.25 MHz*

และเครือข่ายทั่วประเทศ